

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser:

Termin	August 2020 - juni 2021
Institution	Det blå gymnasium Tønder
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Fanny Nørgaard-Nielsen (2020) og Michelle Jepsen (2021)
Hold	1A

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb:

Titel 1	Grundforløb
Titel 2	Den tidlige litteraturhistorie: Middelalder, renaissance, barok, oplysningstid og romantikken
Titel 3	Tema: Storbyen
Titel 4	Kommunikation, argumentation og retorik

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb:

Titel 1	Grundforløb
Indhold	<p>Teori:</p> <p>Ravn Nielsen, Grete og Bjerre Lassen, Birgitte: ”Ind i sproget” (ibog):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprogets udtryks-og indholdsside – inkl. sproglig praksis, semantiske skemaer samt denotation og konnotation (kap. 4) - Elementær kommunikationsteori – inkl. nedtoning og optoning, sproghandlinger, verbal og non-verbal kommunikation (kap. 5) - Elementær sproghistorie (kap. 6) - Stilistiske figurer (kap. 7) - Repeterende opgave der opsummerer de fleste punkter fra grundforløbet: Tekst og opgave kap. 10.6. <p>Kasper Asklund m.fl.: ”Engelsk er et sejere sprog end dansk”. Case i ”Analyse af kultur og sprog – en arbejdsbog til kultur- og sprogområdet i SO1 på HHX”, Systime 2015, side 106-109.</p> <p>Berit Riis Langdahl m.fl.: ”Engelsk i dansk”. Afsnit i ”Krydsfelt”, Gyldendal 2010, side 227-230.</p> <p>Vigsø Børsting, Janne og Dunø, Tina: Til tasterne – skriftlighed i dansk, 2016. Afsnittene <i>Journalistisk formidling, Nyhedskriterier, Informationsgenrer, Den klassiske nyhedsartikel, At skrive en artikel</i>. Side 8-10 + 161-162.</p> <p>Ibog: ”Guide til skriftlig dansk HHX”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skriv til eksamen, inden du skriver (kap. 2) <p>Ibog ”iDansk”: https://idansk.systeme.dk/?id=198</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Massekommunikation” - ”Nyhedsformidlingens opgaver” - ”Hvad er en nyhed?” (inkl. nyhedskriterierne) <p>Laswells kommunikationsmodel: https://idansk.ibog.gyldendal.dk/?id=253</p> <p>Underbevidste sprogholdninger https://dialekt.ku.dk/sprogholdninger/underbevidste_sprogholdninger/</p> <p>Om forskellen på privat og professionelt sprog: https://da.bab.la/fraser/</p> <p>Sproghistorie: http://dialekt.ku.dk/sproghistorie/ (alle 9 kapitler)</p> <p>Dialekter, sociolekter, kronolekter og etnolekter: http://dialekt.ku.dk/</p>

Bente Schmidt: ”Sådan bliver du bedre til at huske hvad du læser”, Samvirke 2014:
<https://samvirke.dk/artikler/sadan-bliver-du-bedre-til-at-huske-hvad-du-laeser>

Klip om ”Notater” og ”Lynnotater”
<http://busieco.samnet.sdu.dk/fakultet/studieteknik/vejledninger.html>

Kommodemodellen: <https://indidansk.dk/kommodemodel>

Appelformer: <https://danskpaany.systime.dk/?id=282>

Avistyper (omnibus osv.): Eget materiale (powerpoint)

Primærlitteratur:

E-bog: Ind i sproget: Søe, Synnøve: Bunkebryllup med kommunehospital
(2016): <https://indisprogethxx.systime.dk/?id=c1121>

Artikel: ”Du er fucking sexistisk, Niarn”
<https://rap3y.files.wordpress.com/2011/09/du-er-fucking-sexistisk-niarn.pdf>

Artikel: ”Vi er ikke sexister, bitch” <https://politiken.dk/kultur/art5691741/Vi-er-ikke-sexister-bitch>

Artikel: ”Kong Henrik: -Min kone gør mig til en nar”
<https://ekstrabladet.dk/flash/kongelige/danskekongelige/kong-henrik-min-kone-goer-mig-til-en-nar/6770655>, 2017.

Artikel: ”Camouflage og blæk: Sådan fik blæksprutten sine våben”
<https://videnskab.dk/naturvidenskab/camouflage-og-blaek-saadan-fik-blaeksprutten-sine-vaaben>, 2017.

Læserbrev: ”Kender nogen maleren...?”, 2022:
<https://tidende.dk/debat/laeserbrev-kender-nogen-maleren-der-forevige-de-vores-vielse/123902>

Links til videoklip:

”Kampen om sproget – truslen fra engelsk”, 2015 (6 minutter):
<https://www.youtube.com/watch?v=xe3OpIDLaxI>

Sang: Nephew med ”Movie Klip”:
<https://www.youtube.com/watch?v=BWqrQGIWT20>

	<p>”Kampen om sproget”, DR2 2011 (20 min.): http://ucsyd.mitcfu.dk/TV0000018086</p> <p>”Hausgaard og Vers”, episode 4 og 6, DR 2015. https://www.dr.dk/drtv/episode/hausgaard-and-vers--rejsende-i-dansk_55264</p> <p>Jacob de Lichtenberg i Aftenshowet 2009, om kropssprog: https://www.youtube.com/watch?v=-Y_epEhOQlc</p> <p>Communicationskils 1, 2010: Klip om kropssprog: https://www.youtube.com/watch?v=VOVMr8Oclmo</p> <p>iOpener Institute 2012: Amy Cuddys TED-talk om kropssprog og powerposes: https://www.youtube.com/watch?v=Y6o-OZ_s9F4&index=9&list=PLqU1y-7uPYvTDcq8SK2fCFuSn4HvUyZW1</p> <p>Rytteriet: https://www.youtube.com/results?search_query=dialektservice</p> <p>”Dialektskolen med Michael Ejstrup”: https://www.facebook.com/P4kbh/videos/dialektskolen-med-michael-ejstrup/1283411078360413/</p> <p>Dialekttest: https://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/er-du-rigtig-knoew-test-hvor-god-du-er-til-dialekter</p> <p>Dialekttest: https://samvirke.dk/artikler/den-store-dialekt-quiz-oehh-hwa-saejer-do</p> <p>Dialekttest: http://ekstern.videnskab.dk/dialekt/</p> <p>Quiz om ungdomssprog: https://sproget.dk/leg-og-ler/quizzer-og-ovelser/ungdomssprog</p>
Omfang	44 lektioner á 45 minutter.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har været igennem følgende: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sproghistorie ○ Kommunikationsteori – Ciceros pentagram ○ Sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge ○ Verbal og nonverbal kommunikation ○ Sprogets udtryks- og indholdsside – denotation og konnotation, sproghandlinger, optoning og nedtoning ○ Læseteknik og notatteknik ○ Leker: dialekter, sociolekter, kronolekter og etnolekter ○ Engelsk i dansk ○ Forvægt og bagvægt

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / virtuelle og kreative arbejdsformer/ gruppearbejde / individuelt og pararbejde / skriftligt arbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb:

Titel 2	Den tidlige litteraturhistorie: Middelalder, renæssance, barok, oplysningstid og romantikken
Indhold	<p><u>Teori:</u></p> <p>Barbara Kjær-Hansen m.fl.: ”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”, Systime 2014. Kapitel 1-5.</p> <p><u>Primærlitteratur:</u></p> <p>Folkevise: ”Ebbe Skammelson”</p> <p>Folkevise: ”Germand Gladensvend”</p> <p>Thomas Kingo: ”Hver har sin skæbne”, salme 1681</p> <p>David Bailley: ”Vanitas”, maleri 1651</p> <p>Ludvig Holberg: ”Erasmus Montanus”, 1722. HOVEDVÆRK</p> <p>Sveriges nationalsang: ”Du gamla, du fria”, 1844</p> <p>Norges nationalsang: ”Ja, vi elsker dette landet”</p> <p>Staffeldt: ”Indvielsen”, 1804</p> <p>Adam Oehlenschläger: ”Guldbornene”, 1802</p> <p>H. C. Andersen: ”Danmark, mit fædreland”, 1850</p> <p>N. F. S. Grundtvig: ”Langt højere bjerge”, 1820</p> <p>Peter Faber: ”Sikken voldsom trængsel og alarm”, 1848</p> <p>Martinus Rørbye: ”Kirurgen Chr. Fenger med bustru og datter”, maleri 1829</p> <p><u>Internet, sange, filmklip mv.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Om reformationen: https://www.youtube.com/watch?v=sjIR_67u2Hc

	<ul style="list-style-type: none"> • Tegnefilm: ”Ebbe Skammelsøn” https://www.youtube.com/watch?v=-QujVaDO8A0 • Tegnefilm: ”Germand Gladensvend” https://www.youtube.com/watch?v=OvyiKpwDg8E • Sorten Muld: ”Bonden og elverpigen”: https://www.youtube.com/watch?v=VVVvWS1Cszw • Filmuddrag: ”Marie Antoinette” 2006 (5 minutter) • Rather homemade productions: ”Ophlysnings-tiden – hvad fanden skete der lige der”: https://www.youtube.com/watch?v=BeNuTibYyLw • ”5 ting du skal vide om Ludvig Holberg”: https://www.youtube.com/watch?v=L38oioiiRbc • ”Guldbornene” – oplæst af Poul Reumert: https://www.youtube.com/watch?v=2mkWrzSD1nM • Pocahontas – Disney (uddrag) • Solsort: ”Danmark, mit fædreland” (sang på Spotify) • Pia Raug: ”Langt højere bjerge”, 1993 (sang på Spotify) • Troels Nørager: ”Lidt om Grundtvig”, Vidnesbyrd.dk 2012: https://www.youtube.com/watch?v=axaCDUQgVOI • ”Romantikken – hvad skete der lige der?”, Rather Homemade Productions, Clio online 2014: https://www.youtube.com/watch?v=bMeBVNkgBmM • Norges nationalsang: https://www.youtube.com/watch?v=Qr3HJIp9cvY • Sveriges nationalsang: https://www.youtube.com/watch?v=eaIUE4u4JWc
Omfang	62 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Eleverne har lært at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt – demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion – demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler – anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere – analysere og fortolke fiktive tekster – perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervsrelaterede sammenhænge – demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden – navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation – demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / virtuelle og kreative arbejdsformer/ gruppearbejde / individuelt og pararbejde / skriftligt arbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb:

Titel 3	Tema: Storbyen
Indhold	<p>Sekundærlitteratur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”DE moderne gennembrud 1870-1914”, Jørn Jacobsen m.fl., Systime 2011. Side 116-118. - ”Emil Bønnelycke”, Litteratursiden.dk. - ”Byens rum” fra http://dansk.gyldendal.dk/Indgange/forloeb/temaer/by_og_ensomhed.aspx - ”Litteraturens åsteder: Med 80er-digterne på café”, dokumentar (uddrag). <p>Primærlitteratur:</p> <p>Katrine Marie Guldager: ”København”, novellesamling 2004. HOVEDVÆRK</p> <p>Søren Ulrik Thomsen: ”By”, 1981.</p> <p>Emil Bønnelycke: ”Aarhundredet”, 1918 (uddrag).</p> <p>Emil Bønnelycke: ”Gaden”, 1917.</p> <p>Mund de Carlo: ”Gaden”, 2015.</p> <p>Michael Strunge: ”Den hæslige by”, ”Natmaskinen”, ”Drøn”, ”Plasticsolen” og ”Moderne skønhed”.</p>
Omfang	26 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Eleverne har lært at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt - demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere - analysere og fortolke fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger

	-demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / virtuelle og kreative arbejdsformer/ gruppearbejde / individuelt og pararbejde / skriftligt arbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb:

Titel 4	Kommunikation, argumentation og retorik (en del af SO1)
Indhold	<p>Teori:</p> <p>”Kap. 5: Argumentation”: https://grundbogiretorik.systeme.dk</p> <p>”Retorik og argumentation - retoriske virkemidler”: https://www.youtube.com/watch?v=Vlgpe6h6jNc</p> <p>”Retoriske virkemidler”: http://www.gymdansk.dk/retoriske-virkemidler.html https://indisprogethxx.systeme.dk/?id=200</p> <p>Kommunikation/IT, ibog: ”Billedkomposition”: https://kommitc.systeme.dk/index.php?id=277&L=0</p> <p>Hjemmesideanalyse: https://idansk.ibog.gyldendal.dk/?id=181</p> <p>Høj/lav stil: https://www.gymdansk.dk/sproglig-stilistik.html</p> <p>Argumenttyper: https://www.youtube.com/watch?v=B-El22WMr_Q https://danskkitiden.systeme.dk/?id=288</p> <p>Om autoritet, ordvalg og konnotationer: Eget materiale (powerpoint)</p> <p>Primærttekster til analyse:</p> <p>Anders Colding-Jørgensen: ”Snapchat vinder kampen om gymnasieelevers opmærksomhed”. Kronik i dagbladet Information, den 19. februar 2015. (Brugt til skriftlig aflevering)</p> <p>Hjemmeside til analyse i forb. med studietur: https://chocoversum.de/en/</p> <p>Unicef: ”Børn på flugt”, 2016: https://www.youtube.com/watch?v=BQAb69KHZJQ</p> <p>Zendium Classic - Bedst i test, 2013:</p>

	<p>https://www.youtube.com/watch?v=IQfses7giW8</p> <p>”Mor, mor og børn”: https://www.etik.dk/kunstig-befrugtning/mor-mor-og-b%C3%B8rn</p>
Omfang	5 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Eleverne har lært at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt - demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion - demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens medier, herunder samspil med internationale strømninger - demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning / virtuelle og kreative arbejdsformer/ gruppearbejde / individuelt og pararbejde / skriftligt arbejde.